

Datum	19 december 2017	Gemeente Buren T.a.v. de heer J. Huijgen Postbus 23 4020 BA MAURIK
Kenmerk	P170871.001 / HAR	
Betreft	Second opinion geur en mogelijke overlast omgeving, initiatief Orgamebo, effecten mestbewerking Burensestraat 2, Kapel-Avezaath	

Geacht heer Huijgen,

De gemeente Buren en later de provincie Gelderland hebben een handhavingstraject opgestart in verband met de activiteiten op de locatie Burensestraat 2. Op het perceel Burensestraat 2 in Kapel-Avezaath was een veehouderij (vleesvarkens en melkvee) gevestigd. In april 2015 is door de gemeente Buren geconstateerd dat er bedrijfsactiviteiten plaatsvonden die niet vergund/gemeld zijn. Deze activiteiten zijn in strijdig met het bestemmingsplan. Het betreft een mesthandel (Orgamebo Productie BV) en opslag voor derden (bedrijfsmatig).

In augustus 2016 is geconstateerd dat behalve de mesthandel er sprake is van het bewerken en verwerken van mest (zoals composteren van mest) binnen de inrichting. Het gaat hierbij om 50.000 ton per jaar in de huidige (gedoog)situatie en een uitbreiding tot 100.000 ton in de toekomstige situatie. In mei 2017 besloot de provincie Gelderland (bevoegd gezag) het ingediende gedoogverzoek te honoreren. Het betreft de op- en overslag van dierlijke mest en gereed product en de hygiënisatie van 50.000 ton mest per jaar. Het gedogen gebeurt onder voorwaarden, waaronder het plaatsen van een luchtwasser om geurhinder te voorkomen of te beperken.

Adviesbureau Van Westreenen heeft namens de initiatiefnemer Orgamebo BV een aanvraag omgevingsvergunning voor de activiteiten afwijking bestemmingsplan en milieu voorbereid en ingediend bij het bevoegd gezag. Voor het verlenen van de omgevingsvergunning (uitbreiding mestverwerking tot een capaciteit van 100.000 ton per jaar) dient de gemeenteraad van Buren een verklaring van geen bedenkingen af te geven.

De onderbouwing en de bijbehorende onderzoeken zijn door de provincie, de gemeente en de omgevingsdienst beoordeeld en op hoofdlijnen als voldoende beoordeeld. Bewoners van woningen in de hebben aangegeven zich zorgen te maken over de effecten van de mestbewerkingsinstallatie op hun woon- en leefomgeving. De gemeente Buren heeft Pouderoyen Compagnons gevraagd haar te adviseren met betrekking het risico op overlast van de gevraagde ontwikkeling voor omwonenden. Concreet is gevraagd om nader in te gaan op het risico op geuroverlast en andere overlast in relatie tot de bedrijfsactiviteiten, de bedrijfslocatie en de directe omgeving.

Dit advies is gebaseerd op de onderzoeken en stukken die beschikbaar zijn gesteld door de gemeente en Adviesbureau Westreenen BV. Ter beoordeling van het uitgevoerde geuronderzoek heeft Olfasense BV op verzoek van Pouderoyen Compagnons een deskundige beoordeling uitgevoerd.

Risico op meer geuroverlast dan nu aangenomen in de aanvraag

Uit het beoordeling van de stukken, de deskundige beoordeling en eigen ervaringen op het gebied van geurhinder en veehouderijen, zien we de grootste risico's voor overlast op het gebied van geur. Het ingeschatte rendement van de combi-luchtwasser (70% reductie van geur) zoals opgenomen in de onderbouwing van de aanvraag voor de omgevingsvergunning, wordt als zeer hoog beoordeeld. Combi-luchtwassers zijn ontwikkeld voor toepassing in de veehouderij. Industriële toepassing is veel minder wijd verbreid. Volgens Olfasense ook minder succesvol. Daar waar metingen zijn uitgevoerd, is vrijwel zonder enige uitzondering gebleken dat het rendement van de combi-luchtwasser lager is dan het eerder beloofde percentage. Een rendement van 30-50% in plaats van 70% is volgens Olfasense realistischer.

Ook bij de combi-luchtwassers die in de veehouderij worden toegepast zijn er twijfels gerezen over de haalbaarheid van de emissiereductie zoals dat in de landelijke regelgeving nu is opgenomen. Dit is o.a. naar voren gekomen in het kader van de landelijke evaluatie van de geurregelgeving. Er zijn klachten van omwonenden over geurhinder in situaties waar er volgens de berekeningen minder hinder wordt verwacht. Deskundigen twijfelen aan de haalbaarheid van de nu opgenomen in de Regeling geurhinder en veehouderij hoge reductiepercentages voor geur. Het Rijk is gestart naar een onderzoek naar het gehanteerde meetprotocol en laat aanvullende metingen voor combi-wassers voor veehouderijen verrichten. Het onderzoek wordt uitgevoerd door de Universiteit van Wageningen. Het onderzoek is c.q. wordt eind 2017 afgerond. De resultaten van het onderzoek zijn nog niet gepubliceerd. Uit overleg tussen Rijk, provincies, gemeenten en omgevingsdiensten over de evaluatie van- en een handreiking over de geurregelgeving voor veehouderijen is door ons opgemaakt dat er een reële kans aanwezig is dat de reductiepercentages voor geur van combiwassers in de veehouderij naar beneden worden bijgesteld. Burgergroeperingen roepen gemeenten daarom op om een pas op plaats te maken met de vergunningverlening. Het Rijk heeft tot dusverre gemeenten en omgevingsdiensten niet opgeroepen rekening te houden met een lagere geurreductie van de combiwassers.

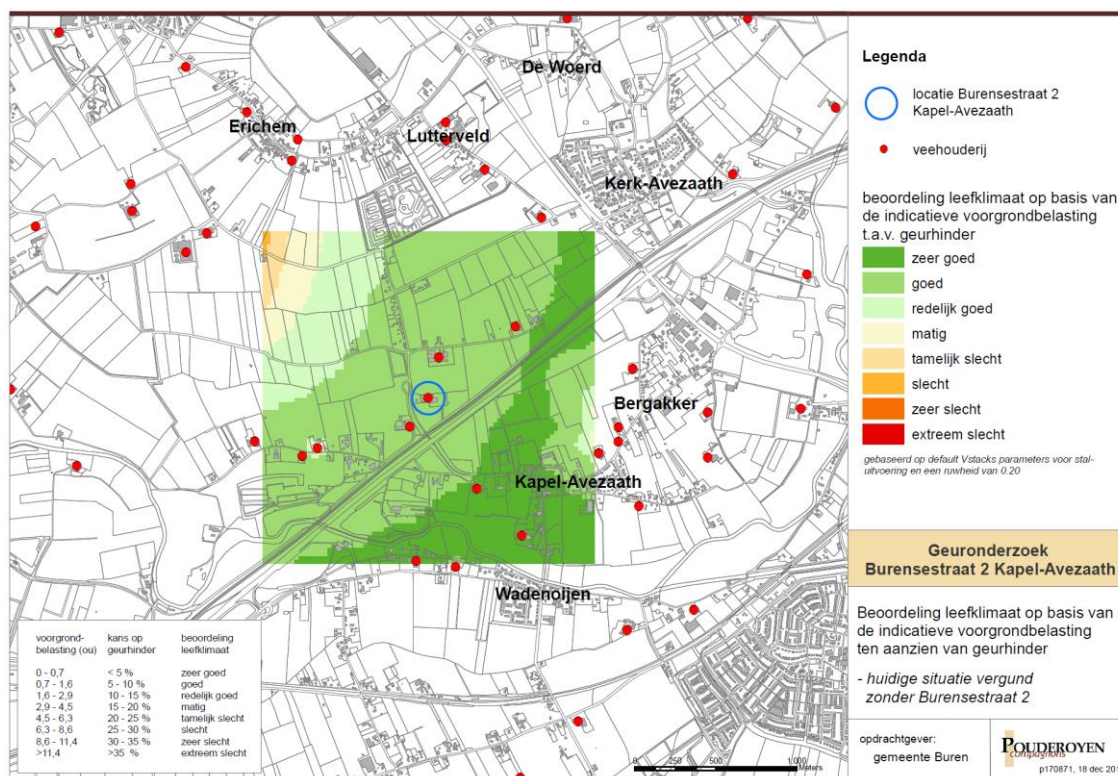
Vergunbaarheid en afwegingsruimte m.b.t. de toegestane geurbelasting

Bij een geurverwijderingsrendement van 70%, leidt de aangevraagde uitbreiding tot een overschrijding van de streefwaarde uit de provinciale beleidsregel uit 2017 voor geur van bedrijven (niet-veehouderijen). Bij een lager rendement m.b.t. de reductie van geur van de luchtwasser die is opgenomen in de aanvraag voor de omgevingsvergunning, zal de berekende geurbelasting voor omliggende woningen hoger zijn dan nu is opgenomen in de onderbouwing. In die situatie zal waarschijnlijk niet alleen de streefwaarde (maximaal 0,5 Ou voor woningen in het buitengebied) maar ook de richtwaarde (maximaal 1,5 Ou voor woningen in het buitengebied) uit de provinciale beleidsregel worden overschreden. Omdat de provinciale beleidsregel nieuwe activiteiten vergunbaar zijn tot de richtwaarde, zou in dat geval de aanvraag voor de nieuwe activiteiten (de uitbreiding) als niet-vergunbaar moeten worden aangemerkt. Tenzij de provincie, in overleg met de gemeente, het beschermingsniveau van de omliggende woningen, op een lager niveau vaststelt (zie artikel 8 en artikel 10 van de provinciale beleidsregel). Met andere woorden: een hogere geurbelasting aanvaardbaar acht.

Verspreid liggende woningen in het buitengebied vallen normaal gesproken in gebiedscategorie “wonen” (categorie A). Maar het buitengebied kan ook aangemerkt worden als een agrarische werkomgeving (categorie B). In die gevallen kunnen verspreid liggende woningen worden beoordeeld als liggend in gebied “werken”. Voor die woningen wordt een hogere geurbelasting acceptabel geacht. In het geuronderzoek dat is gevoegd bij de aanvraag (Buro Blauw, 14 juni 2017) zijn bedrijfswoningen aangeduid als categorie B. De categorisering van woningen is aan het bevoegd gezag.

In de toelichting bij de het Statenstuk ter vaststelling van de provinciale beleidsregel is aangegeven dat een lagere bescherming van woningen in het buitengebied kan worden overwogen om te voorkomen dat bepaalde industriële activiteiten die vaak in het buitengebied plaatsvinden (mestverwerking, compostering, productie van diervoeder) onredelijk zware maatregelen moeten treffen om de geurbelasting op een verspreid liggende woning te beperken, terwijl die geurbelasting van die industriële activiteiten vaak veel lager is dan de al aanwezige geurbelasting van agrarische bedrijven.

In deze casus is er in de huidige situatie geen sprake van een hogere geurbelasting door nabijgelegen veehouderijen. Zie onderstaand figuur 1. Wel was er, op basis van de vergunde situatie (een omgevingsvergunning voor het houden van 1994 vleesvarkens in traditionele stallen) sprake van een hogere geurbelasting.

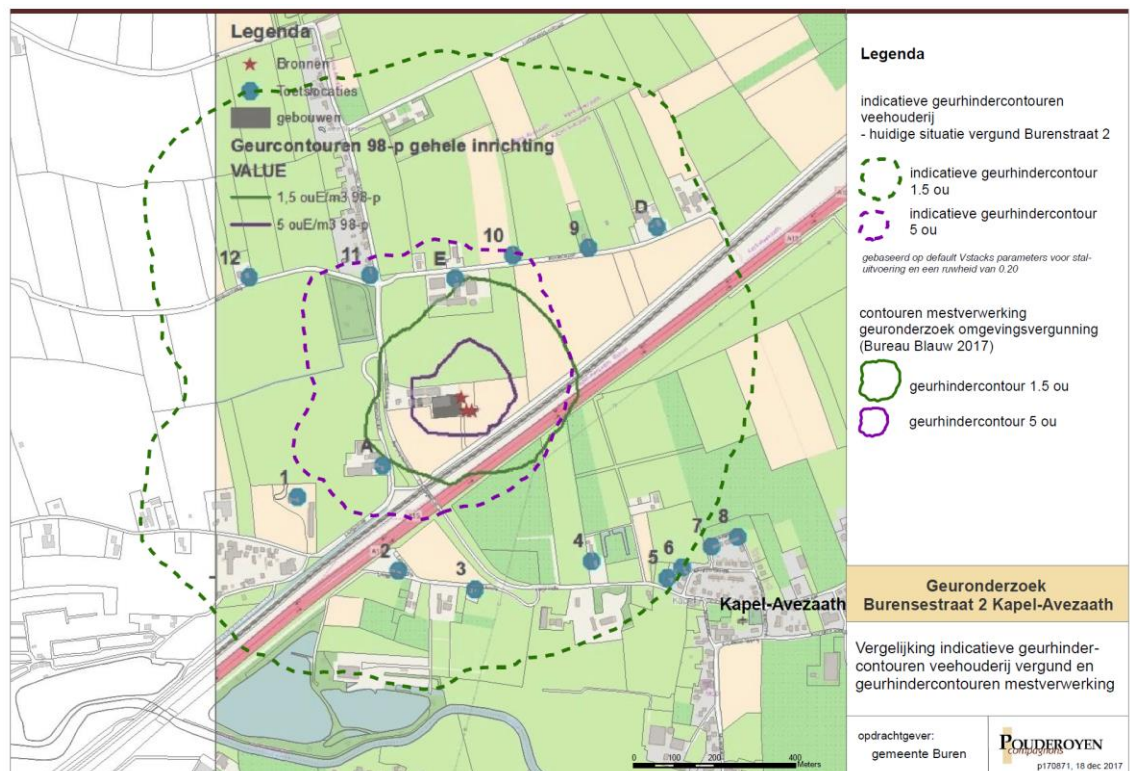
Figuur 1 Geurbelasting uit stallen van veehouderijen in de omgeving van het initiatief, vergunde rechten veehouderijen exclusief de niet meer benutte vergunning voor de veehouderij gelegen aan de Burensestraat 2.

Artikel 8 en artikel 10 van de beleidsregel geur voor bedrijven uit 2017 geven GS de ruimte om in specifieke / bijzondere gevallen af te wijken van het basisbeschermingsniveau voor woningen in het buitengebied (categorie A) of voor een gebied af te wijken van de beleidsregel, in overleg met de gemeente.

Een aanknopingspunt voor een lager beschermingsniveau voor de woningen in het buitengebied van Buren is het feit dat de raad van Buren in 2010 een geurverordening heeft opgesteld met eigen gemeentelijke normen m.b.t. de geurbelasting door veehouderijen. In die geurverordening is de standaard geurnorm voor het buitengebied aangepast / versoepeld (de norm voor de maximale individuele geurbelasting is standaard 8 Ou en is vastgesteld op 10 Ou). De norm voor de maximale geurbelasting door veehouderijen op woningen in het buitengebied van Buren is soepeler dan de geurnorm die de provincie hanteert voor geur van bedrijven (niet-veehouderijen) voor woningen in het buitengebied.

Daar staat tegenover dat GGD-Nederland gemeenten adviseert een lagere geurnorm in het buitengebied vast te stellen (maximaal 5 Ou) en de normen voor de geurbelasting door veehouderijen meer in lijn te brengen met de strengere normen voor industriële geur. Daarnaast zijn de geurnormen voor veehouderijen gebaseerd op het uitgangspunt dat er sprake is van een verweving tussen veehouderijen en woningen in het buitengebied. Waarbij veehouderijen gezien worden als aan het buitengebied gebonden activiteiten en daarom een hogere geurbelasting dan in de bebouwde kom aanvaardbaar wordt geacht.

Hoewel de berekeningsmethoden verschillen en er ook verschillen kunnen zijn in de hedonische waarde (mate van aangenaamheid van een geur, uitgedrukt in een referentieschaal), is in onderstaand figuur een vergelijking gemaakt tussen de berekende geurbelasting van de voormalige veehouderij (niet meer in gebruik) en de berekende geurbelasting op basis van de aanvraag voor verwerking van 100.000 ton mest, uitgaande van de in het onderzoek van Blauw aangenomen reductiepercentage van 70% voor geur. Hieruit blijkt dat de indicatieve 1,5 Ou en 5 Ou contouren van de voormalige veehouderij verder reikt dan de berekende 1,5 Ou en 5 Ou contouren uit de aanvraag. Bij een lager rendement van de luchtwasser zal de contouren van de mestbewerking opschuiven in de richting van de contour van de voormalige veehouderij. Maar het verschil is aanzienlijk.

Figuur 2 Indicatieve vergelijking geurbelasting op basis van de aanvraag (onderzoek Buro Blauw juni 2017) en de geurbelasting uit de stallen van de voormalige veehouderij (de niet meer benutte vergunning van de veehouderij)

Wij adviseren de gemeente Buren om in overleg met de provincie vast te stellen of de geurbelasting, uitgaande van de verwerkingscapaciteit van 100.000 ton per jaar, als aanvaardbaar wordt aangemerkt, ook bij een lager rendement van de aangevraagde luchtwasser. Bijvoorbeeld bij respectievelijk 30%, 40% en 50% in plaats van de aangenomen 70%. En daarbij de richtwaarde voor categorie B woningen uit de provinciale beleidsregel als bovengrens te hanteren. Zonder hierbij te stellen dat een geurbelasting tot aan 5 Ou als acceptabel moet worden aangemerkt. Een geurbelasting tussen 0,5 Ou en 5 Ou kan als een (ruime) afwegingsruimte worden gezien, waarbij er gelet op de twijfels over het te behalen geurrendement van de combiwater voldoende marge moet worden ingebouwd om ook bij een lager reductiepercentage (bijvoorbeeld

40% conform de luchtwasser in de gedoogsituatie) te kunnen voldoen aan de maximale norm van 5 Ou. Mogelijk moet dat gepaard gaan met een kleinere verwerkingscapaciteit dan de 100.000 ton per jaar uit de aanvraag.

Bij deze afweging en gevoeligheidsanalyse kan de gemeenteraad de belangen van het bedrijf / de werknemers (voldoende milieuruimte om te ondernemen) afwegen ten opzichte van het borgen van een goed woon- en leefmilieu van de omwonenden en de gewenste ontwikkeling van (dit deel) van het buitengebied. Tevens kunnen gemeente en provincie daarbij afwegen of er mogelijke andere technieken kunnen worden ingezet om de geurbelasting zo veel mogelijk te beperken.

Kan de geurbelasting verder worden teruggebracht?

De toepassing van een combi-wasser is als uitgangspunt genomen in het geurrapport behorende bij de aanvraag. Hierbij is gesteld dat het toepassen van een combi luchtwasser een erkende toepassing is van de eis m.b.t. het toepassen van de Best Beschikbare Technieken (BBT). Olfasense geeft in haar deskundige beoordeling (zie de bijlage) aan dat er voor industriële situaties verscheidene andere technieken zijn met een hoger rendement dan 70%. Waarmee wel zou kunnen worden voldaan aan de immissienormen (streefwaarden uit het Gelders geurbeleid), zoals zure wassing in combinatie met bio filtratie. De inzet van andere technieken is in de onderbouwing bij de aanvraag van de omgevingsvergunning (zoals in de geurrapportage of de aanmeldnotitie mer-beoordeling) niet aan bod gekomen.

We adviseren de gemeente om in overleg met de provincie aan de initiatiefnemer te vragen te beschrijven welke andere technieken beschikbaar en toepasbaar zijn om geur te reduceren en welke afwegingen gemaakt zijn om te kiezen voor het aangevraagde systeem. Hierbij kunnen aspecten als de reductie van andere stoffen (zoals ammoniak en fijn stof), kostentechnische aspecten en uitvoeringsaspecten worden betrokken.

Primair ligt de afweging of er sprake is van BBT bij de provincie als bevoegd gezag voor de vergunningverlening. Omdat de in te zetten techniek gevolgen heeft voor de milieubelasting van omwonenden en de gemeente samen met de provincie een afweging kan c.q. moet maken m.b.t. borging van een voldoende goed woon- en leefklimaat voor omwonenden, is een goede onderbouwing c.q. afweging met betrekking tot de gebruikte technieken ook voor de gemeente van belang. De gemeente kan de inzet van BBT meewegen in de belangenafweging zoals die hiervoor is beschreven.

Wat als het bedrijf verder wil groeien?

Op het terrein van Orgamebo BV wordt mest opgeslagen en deels verwerkt (gecomposteerd). Het composteren vindt plaats middels tunnelcompostering in een volledig gesloten tunnelhal. In 2014 heeft Orgamebo BV 40.000 ton mest geëxporteerd en dit is in 2015 gegroeid naar 70.000 ton. Gezien de ontwikkelingen in de mestwetgeving is de verwachting dat het volume te exporteren mest in 2018 zal groeien richting de 100.000 ton. De aanvraag om omgevingsvergunning wordt aangevraagd voor een verwerkingscapaciteit van 100.000 ton.

In de beoogde situatie wordt gebruik gemaakt van een vijftal composteringstunnels. In de stukken behorende bij de aanvraag (aanmeldnotitie m.e.r.-beoordeling) is aangegeven dat de capaciteit per tunnel 250 ton bedraagt. Er is geen berekening van de maximale verwerkingscapaciteit van de tunnelhal (5 tunnels) bij ons bekend. De maximale verwerkingscapaciteit is o.a. afhankelijk van de composteringstijd en verblijfstijd. Zonder de genoemde berekening / onderbouwing is niet uit te sluiten dat de maximale verwerkingscapaciteit groter is dan de aangevraagde verwerkingscapaciteit van 100.000 ton per jaar. In dat geval is een goede handhaving van de eventueel te verlenen omgevingsvergunning extra van belang.

Gelet op de snelle groei sinds 2014, het structurele mestoverschot in de concentratiegebieden in Zuid en Oost Nederland en de exportmarkt, is het aannemelijk dat er een vanuit de initiatiefnemer behoefte kan komen te bestaan aan de invulling van extra verwerkingscapaciteit. Binnen de capaciteit van de vijf composteringstunnels of eventueel door uitbreiding. Uitgaande van de nu voorgestelde luchtwasser, het daarbij aangenomen geurverwijderingsrendement van 70% en de aangevraagde verwerkingscapaciteit is er sprake van een ontwikkeling die al tegen de standaard milieugrenzen (zoals opgenomen in de provinciale beleidsregel) aanloopt, tenzij er voor de woningen in de omgeving een hogere geurbelasting acceptabel wordt geacht.

De vraag of de gemeente ruimte wilt geven voor groei van de verwerkingscapaciteit is niet aan de orde in het kader van de aanvraag voor de omgevingsvergunning en het besluit van de raad voor het afgeven van een verklaring van geen bedenkingen. Maar die is wel (later) aan de orde indien de ontwikkeling wordt opgenomen in het bestemmingsplan buitengebied, een veegplan of een postzegel-bestemmingsplan. Gelet op de bij de aanvraag gevoegde berekeningen en de hiervoor genoemde twijfels over het te behalen geurrendement van de combi-luchtwasser, zit de aangevraagde ontwikkeling "tegen de grenzen aan" of gaat deze al te boven. Er is dan geen ruimte voor verdere groei van de verwerkingscapaciteit op deze locatie. Tenzij er technieken beschikbaar zijn of komen die de geuremissie en geurimmissie sterker beperken.

Als de gemeente nu medewerking geeft aan de planologische legalisatie van de gedoogsituatie (50.000 ton per jaar) en de aangevraagde uitbreiding tot een verwerkingscapaciteit van 100.000 ton per jaar, dient daarbij in overweging worden genomen dat het onzeker is of groei van de verwerkingscapaciteit op deze locatie mogelijk is. Ook voor de ondernemer is dat een belangrijke overweging bij het investeren in de uitbreiding op deze locatie.

We adviseren de gemeente om in haar beoordeling nadrukkelijk mee te wegen dat er sprake kan zijn van een "eindsituatie" en dat er op deze locatie geen verdere groeimogelijkheden meer zijn. De gemeente kan dat op een later moment planologisch verankeren door een zogenaamde 1 op1 vertaling van de omgevingsvergunning in het bestemmingsplan (geen ruimte voor uitbreiding), mogelijk in combinatie met planregels die betrekking hebben op de maximale geurbelasting en/of de verwerkingscapaciteit.

Een te beschouwen (maar zover ons bekend niet benoemd) alternatief is vestiging op een bedrijventerrein. Eventueel gefaseerd. De aangevraagde activiteit is gelieerd aan de veehouderij (het verwerken van mestoverschot) maar is niet gebonden aan het buitengebied. De huidige en aangevraagde mestbewerking heeft een schaal die groter is dan een individuele veehouderijlocatie en wordt in het milieuspoor beoordeeld als een industriële activiteit. Een goede bereikbaarheid is gezien de vrachtautobewegingen van belang.

Voor veel bedrijventerreinen geldt dat de afstand van de bedrijfskavels tot aan gevoelige functies zoals woningen groter is dan in het buitengebied in de omgeving van Orgamebo. De locatie van Orgamebo is goed ontsloten. Dit vanwege de korte afstand tot de op- en afrit van de A15, de mogelijkheid om deze te bereiken via een parallelweg langs de A15 en de Betuwelijn zonder een passage van een kern of een cluster van burgerwoningen. Verschillen in hinder voor omwonenden zullen er bij een locatie op een bedrijventerrein vooral zijn op het gebied van directe hinder (geur en geluid vanaf de inrichting) en in mindere mate op het gebied van indirecte hinder door zwaar vrachtverkeer.

We adviseren om in de onderbouwing het onderwerp “alternatieve locaties” mee te nemen en als gemeente de (on)mogelijkheden hiervan mee te wegen in het besluit over het wel of niet afgeven van een verklaring van geen bedenkingen.

Overige aspecten

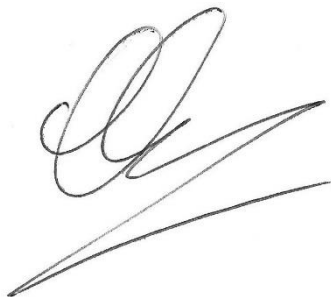
De bij het onderzoek uitgevoerde onderzoeken op het gebied van geluid en luchtkwaliteit geven ons inziens geen aanleiding om te veronderstellen dat er de situatie niet vergunbaar is. Dat wil niet zeggen dat er geen sprake is van een effect voor de omwonenden. Maar die effecten zijn geduid in de onderzoeken.

Voor wat betreft gezondheid zijn er bij omwonenden van mestbewerkingsinstallaties vaak veel zorgen. De omgevingsdienst heeft de GGD Zuid Gelderland gevraagd naar een beoordeling met betrekking tot de effecten op de volksgezondheid. Dit advies hebben wij niet ontvangen. Er van uitgaande dat de mest uitsluitend wordt aan- en afgevoerd in gesloten vrachtwagens die gebruik maken van de aangegeven/verplichte route (parallelweg lang de spoorlijn/A15), de mest wordt gehygiëniseerd t.b.v. de export, de inrichting gesloten is en er uitsluitend stapelbare mest wordt gecomposteerd, worden de risico's op basis van de huidige inzichten als beperkt ingeschat. De belangrijkste route waarlangs mensen blootgesteld kunnen worden aan stoffen die vanuit de inrichting worden geëmitteerd, is via inademing van in processen vrijkomende lucht. Door toepassing van een luchtwasser wordt dit beperkt. Voorwaarde hierbij is een goed ontwerp, aanleg en professionele bedrijfsvoering. Vergeleken met de emissies van een (met name pluim-)veehouderij, is de emissie van bijvoorbeeld fijn stof en endotoxinen vanuit een mestverwerkingsinstallatie beperkt (bron: toetsingskader humane gezondheidsaspecten met betrekking tot mestverwerking/-bewerking, provincie Noord-Brabant, oktober 2016).

Uit de stukken blijkt dat voor de voorziene uitbreiding een beroep moet worden gedaan op de PAS-meldingsruimte of ontwikkelingsruimte. Die ruimte is schaars en voor een aantal Natura 2000-gebieden niet of voorlopig niet meer beschikbaar. We merken op dat de beschikbaarheid van voldoende ontwikkelingsruimte aan dit initiatief van belang is voor de vergunbaarheid van het voornemen.

Tenslotte merken we op dat in de beschrijving van de milieueffecten in de onderbouwing vaak een vergelijking is gemaakt met de vergunde situatie (van de voormalige veehouderij). Omdat eerder verleende vergunningen van belang zijn bij de beoordeling van de vergunbaarheid van het voornemen begrijpen we dat dit een belangrijk gegeven is. Maar voor een goede afweging voor de gemeenteraad is een aanvullende samenvattende beschrijving van de effecten van het voornemen (uitbreiding tot 100.000 ton/per jaar) ten opzichte van de situatie conform de gedoogbeschikking (50.000 ton/per jaar) ons inziens wenselijk.

Met vriendelijke groeten,

Henk Ullenbroeck (Pouderoyen Compagnons)

Bijlagen:

- Deskundigenbeoordeling Olfasense

Olfasense B.V.
Zekeringstraat 48
1014 BT Amsterdam
The Netherlands

+31 20 625 51 04

nl@olfasense.com
www.olfasense.com

Amsterdam • Kiel

Pouderoyen
T.a.v. De heer Horbach
St. Stevenskerkhof 2
6511 VZ NIJMEGEN

Uw referentie	Onze referentie	Ons kenmerk	Datum
	POUD17B	20170919POUD	19 september 2017

Betreft: Second opinion over geurrapportage Orgamebo te Kapel-Avezaath

Geachte heer Horbach,

Op uw verzoek maakten we een deskundige beoordeling van de geurrapportage van Buro Blauw voor Orgamebo te Kapel-Avezaath (gemeente Buren). Het beoordeelde onderzoek heeft de code BL2017.8468.01-V02 en dateert van 14 juni 2017.

Het geurrapport beschrijft de geuremissie van Orgamebo op basis van beschikbare emissiecijfers van mest, een aantal aannames (bevoorbeeld de afname van de geuremissie door het composteerproces en een verondersteld rendement van een nageschakelde techniek.

De geurimissie is berekend met het NNM en is getoetst aan het geurbeleid voor industriële inrichtingen van de provincie Gelderland.

Ten aanzien van de gebruikte emissiecijfers van mest kan opgemerkt worden, dat er geen cijfers voor koemest zijn gebruikt en dat sommige cijfers als meetcijfers worden gepresenteerd (tabel 4.1, cijfers waarbij PRA Odournet (thans Olfasense) wordt geciteerd), terwijl het in werkelijkheid *geschatte* cijfers waren. Ondanks deze punten van kritiek is het uiteindelijk gebruikte emissiecijfer van 0,105 $\text{Mou}_E/\text{m}^2\cdot\text{h}$ zeer realistisch, wanneer het wordt vergeleken met meetcijfers waarover Olfasense beschikt.

Op de berekening van de geuremissie van de inrichting heeft Olfasense verder geen opmerkingen. De wijze van berekening is goed te volgen en er zijn geen onlogische keuzes of aannames gemaakt.

Ook de indeling van mestverwerkende activiteiten in de categorie 'minder hinderlijke geuren' komt overeen met Olfasense's ervaring.

Olfasense heeft de volgende punten van kritiek op de geurrapportage van Buro Blauw:

1. Het woonadres Roodakker 1 is ten onrechte niet in het geurrapport aangemerkt als geurgevoelig object. Roodakker 1 is een geurgevoelig object volgens categorie A van het Gelders geurbeleid.
2. Buro Blauw gebruikt de toepassing van een zogenaamde combi-wasser als uitgangspunt in het geurrapport. Van deze techniek wordt gesteld 'dat een rendement van 70% haalbaar is binnen de beoogde activiteiten.' En vervolgens: 'Naschakeling van een combi luchtwasser is een erkende toepassing van bbt.'

olfasense ::::

Het is onjuist om een bepaalde techniek als *uitgangspunt* te nemen in een geuronderzoek voor een nieuwe situatie.

De keuze van een nageschakelde techniek dient bepaald te worden op basis van de geurimmissie in de situatie zonder maatregelen en de immissiedoelstelling, die op de situatie van toepassing zijn.

In het geval van Orgamebo is andersom geredeneerd: de toe te passen techniek is zonder enige andere motivatie als 'is erkende toepassing van bbt' als *dé* techniek naar voren geschoven. Over het feit, dat de erbij berekende geurimmissie niet helemaal voldoet aan de regels van het Gelders geurbeleid (streefwaarde wordt overschreden), wordt te makkelijk heengestapt. Er is niet onderzocht hoe er wél aan de streefwaarde zou kunnen worden voldaan.

De term combi-luchtwasser wordt in het geurrapport gebruikt alsof het een goed gedefinieerd begrip is. Dat is het in werkelijkheid niet: het begrip geeft slechts aan dat er sprake is van een combinatie van chemische wassing en biologische reiniging.

De term laat veel vrijheid ten aanzien van de uitvoering en dimensionering. In praktijk zijn er dan ook uiteenlopende uitvoeringen op de markt te verkrijgen.

Combi-luchtwassers zijn ontwikkeld voor toepassing in de veehouderij ter behandeling van de ventilatielucht van stallen. Industriële toepassing is veel minder wijd verbreid en ook minder succesvol.

Dit laatste heeft sterk te maken met het feit dat er bij industriële toepassingen heel vaak een evaluatie van de werking in de vorm van geurmetingen wordt voorgeschreven.

Daar waar dergelijke metingen zijn uitgevoerd, is vrijwel zonder enige uitzondering gebleken, dat het rendement van de combi-luchtwasser lager is dan het eerder beloofde percentage.

Buro Blauw stelt dat combi-luchtwassing gezien kan worden als BBT.

Een BBT-beoordeling van een techniek kan uitsluitend gemaakt worden in samenhang met het specifieke toepassingsgebied. Voor de veehouderij geldt combi-luchtwassing als BBT; echter ook dan dient er voldaan te worden aan geurimmissienormen.

Voor industriële situaties zijn er verscheidene andere technieken, waarmee een hoger rendement haalbaar is dan 70%. Een techniek kan worden aangeduid als BBT als met toepassing ervan kan worden voldaan aan de immissiedoelstelling.

Toepassing van combi-luchtwassing leidt in het specifieke geval van Orgamebo niet tot een situatie waarin wordt voldaan aan de immissienormen. Er is dus géén sprake van BBT.

Een rendement van 70% is zeer hoog voor een combi-luchtwasser. De vergelijking, die Buro Blauw maakt met de gegevens van een 'gaswasser' in de factsheet van Infomil¹, is niet juist. De informatie in die sheet is van toepassing op gaswassing in de traditionele zin van het woord: natte reiniging van een luchtstroom met een wasvloeistof, bedoeld om 1 of enkele componenten uit de luchtstroom te verwijderen.

Het erin genoemde geurverwijderingspercentage van 60-85% is uitsluitend van toepassing indien de te verwijderen component in belangrijke mate bijdraagt aan de geurconcentratie (bv. H₂S).

In het geval van Orgamebo is er geen sprake van een afgasstroom met 1 of een paar geurcomponenten: er is sprake van een afgasstroom met vele geurcomponenten. De kans dat een gaswassysteem in staat is om (op structurele basis) een geurverwijderingsrendement van 70% te realiseren is, is zeer klein. Een rendement van 30-50% zou meer reëel zijn.

¹ [https://www.infomil.nl/milieumaatregelen/onderwerpen/emissiebeperking/gaswasser_\(algemeen\)/](https://www.infomil.nl/milieumaatregelen/onderwerpen/emissiebeperking/gaswasser_(algemeen)/)

3. De door Buro Blauw beschreven geurimmissie bij toepassing van een combi-luchtwasser met een geurverwijderingsrendement van 70%, laat zien dat uitbreiding met nieuwe activiteiten leidt tot een overschrijding van de streefwaarde.

Het rapport billijkt die situatie door te stellen 'dat Orgamebo voor haar nieuwe activiteiten minimalisatie van de geuremissie toepast'.

Dit is een onjuiste stelling: toepassing van een combi-luchtwasser met een geurverwijderingsrendement van 70% (als dat percentage al haalbaar is) kan niet gezien worden als 'minimalisatie'. Er zijn alternatieve manieren van afgasbehandeling (bv. Zure wassing in combinatie met biofiltratie) mogelijk, waarmee een veel hoger rendement zou kunnen worden behaald en wél zou kunnen voldaan aan de streefwaarde.

Olfasense is van mening, dat het door Buro Blauw opgestelde geuronderzoek op de navolgende punten van onvoldoende kwaliteit is:

- Er is één woning, horend tot de categorie A volgens het Gelders geurbeleid, ten onrechte niet beschouwd.
- Het geuronderzoek gaat uit van toepassing van een bepaald techniek en beschrijft de immissie die daarbij zal optreden.
Niet de techniek, maar de immissiedoelstelling had moeten centraal staan. Er had een techniek gekozen moeten worden waarmee aan die doelstelling zou kunnen worden voldaan. Die techniek had mogen worden gekwalificeerd als BBT.
- Combi-wassing is in de specifieke situatie van Orgamebo niet BBT.
Het aangenomen rendement van 70% voor combi-wassing is daarnaast te hoog. Een rendement van 30-50% zou meer reëel zijn. In die situatie zou niet alleen de streefwaarde maar ook de richtwaarde worden overschreden.

Hopend u hiermee naar tevredenheid te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Frans Vossen". The signature is stylized with a large, looped 'F' and a cursive 'V'.

Frans Vossen
Directeur